

Υπουργείο Πολιτισμού: Παρουσιάστηκε το έργο «Συντήρηση της Συλλογής Τατοΐου: Λύνοντας τους γρίφους»

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Παρουσία της Υπουργού Πολιτισμού Λίνας Μενδώνη, στο αμφιθέατρο της Εθνικής Πινακοθήκης - Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου, παρουσιάστηκε σήμερα το έργο «Συντήρηση της Συλλογής Τατοΐου: Λύνοντας τους γρίφους», ένα από τα πλέον εκτεταμένα και σύνθετα εγχειρήματα διάσωσης, συντήρησης και διαχείρισης κινητής πολιτιστικής κληρονομιάς, που έγινε

ποτέ στη χώρα.

Η ημερίδα που διοργάνωσε η Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεότερων Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού, ανέδειξε το λιγότερο ορατό, αλλά θεμελιώδες σκέλος στο συνολικό σχέδιο αποκατάστασης του πρώην βασιλικού κτήματος Τατοΐου: Τη διάσωση και αποκατάσταση δεκάδων χιλιάδων αντικειμένων τέχνης, διαβίωσης και ιστορικής τεκμηρίωσης, τα οποία συνιστούν πολύτιμα τεκμήρια της νεότερης ελληνικής και ευρωπαϊκής ιστορίας.

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη, χαιρετίζοντας την ημερίδα είπε: «Η σημερινή συνάντηση αποτελεί εξαιρετική ευκαιρία να φωτίσουμε ένα κομβικό, αλλά σε σημαντικό βαθμό αθέατο κεφάλαιο, του μεγάλου εγχειρήματος της αποκατάστασης και ανάδειξης του πρώην βασιλικού κτήματος Τατοΐου: Το έργο της συντήρησης της εκτεταμένης συλλογής κινητών αντικειμένων και αρχειακών τεκμηρίων του. Ο τίτλος της ημερίδας δεν επιλέχθηκε τυχαία, καθώς αποδίδει την επιστημονική πραγματικότητα της συντήρησης: Κάθε αντικείμενο υπήρξε ένας ξεχωριστός “γρίφος”, που απαιτούσε αναγνώριση υλικών, αξιολόγηση φθοράς και επιλογή κατάλληλης μεθοδολογίας».

Στη συνέχεια η Υπουργός υπογράμμισε: «Το **κτήριο Τατοΐου** αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους ιστορικούς τόπους του νεότερου Ελληνισμού, συμπυκνώνοντας, μέσα στο φυσικό του κάλλος, τη μνήμη της νεότερης πολιτικής και κοινωνικής ιστορίας της πατρίδας μας. «Στους χώρους του ανεξίτηλα αποτυπώθηκαν οι ζωές και οι πράξεις των μελών της βασιλικής δυναστείας που το δημιούργησε και το κατοίκησε, καθώς και τα πολιτικά γεγονότα, οι ιδεολογικές εξελίξεις, οι κοινωνικές ανακατατάξεις και οι πολιτισμικές μεταβολές που σημάδεψαν την Ελλάδα τον 19ο και τον 20ό αιώνα». Παρά ταύτα, «η ιστορική αυτή σημασία δεν συνοδεύτηκε, επί δεκαετίες, από την ανάλογη μέριμνα και φροντίδα». Μετά την πολιτειακή μεταβολή του 1974 και έως την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου του Στρασβούργου το 2003, «το κτήριο, τα κτήριά του και τα κινητά αντικείμενά του παρέμειναν εγκαταλελειμμένα, παραμελημένα, στο έλεος των καιρικών φαινομένων και της ανθρώπινης ιδεοληψίας και ματαιοδοξίας, με δεκάδες χιλιάδες αντικείμενα υψηλής ιστορικής και καλλιτεχνικής αξίας στοιβαγμένα σε ακατάλληλες συνθήκες».

Αναφερόμενη ειδικά στο αντικείμενο της ημερίδας, η Υπουργός εξήγησε: «Η συντήρηση της κινητής συλλογής από το Υπουργείο Πολιτισμού αποτελεί έργο εξαιρετικά απαιτητικό, όχι μόνο ως προς την έκτασή του, αλλά και ως προς τη φύση του, καθώς περιλαμβάνει περισσότερα από εκατό χιλιάδες αντικείμενα –έπιπλα, έργα τέχνης, ενδύματα, χρηστικά αντικείμενα, βιβλία, φωτογραφίες,

έγγραφα, άμαξες και αυτοκίνητα- που αφηγούνται όχι μόνο την επίσημη ιστορία, αλλά και την καθημερινότητα, την αισθητική και τις πρακτικές ζωής που γεφυρώνουν δύο αιώνες». «Το έργο της συντήρησης συνδέεται άρρηκτα με το έργο της ψηφιοποίησης και τεκμηρίωσης, ώστε κάθε αντικείμενο να αποκτήσει τη δική του θέση και «φωνή» σε ένα ευρύτερο αφήγημα που συνδέει το παρελθόν με το παρόν, προσφέροντας εργαλεία για την έρευνα, την εκπαίδευση και τον περαιτέρω πολιτιστικό σχεδιασμό».

Η Υπουργός αναφέρθηκε διεξοδικά στη σημαντική καμπή του 2019, σημειώνοντας ότι **«ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης συμπεριέλαβε την προστασία, τη συντήρηση και την ανάδειξη του Τατοΐου μεταξύ των εμβληματικών προγραμματιζόμενων έργων της Κυβέρνησής του»**, εγκαινιάζοντας ένα ολοκληρωμένο σχέδιο απόδοσης του Τατοΐου στους πολίτες. Όπως τόνισε, «το Υπουργείο Πολιτισμού σχεδίασε και υλοποιεί αυτό το φιλόδοξο και πολυεπίπεδο πρόγραμμα έργων, με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το ΕΣΠΑ, το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης και ιδιωτικές δωρεές», με ορίζοντα ολοκλήρωσης της πρώτης και κύριας φάσης, το 2026. Το σύνολο των παρεμβάσεων εντάσσεται σε «ένα συνεκτικό και ολοκληρωμένο σχέδιο για τη μετατροπή του Τατοΐου σε ανοιχτό και προσβάσιμο περιαστικό χώρο πρασίνου πολλαπλών δραστηριοτήτων, χώρο ιστορικής μνήμης, πολιτισμού, εκπαίδευσης, περιβαλλοντικής αγωγής και αναψυχής, με απόλυτο σεβασμό στο ιδιαίτερο φυσικό τοπίο και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του».

Ιδιαίτερη μνεία έκανε η Λίνα Μενδώνη στην πυρκαγιά του 2021, η οποία «ανέδειξε με δραματικό τρόπο την ευθραυστότητα του εγχειρήματος και την ανάγκη άμεσης προσαρμογής και επαναπροσδιορισμού προτεραιοτήτων». Η απάντηση σε αυτή την πρόκληση «ήταν το συστηματικό και υπερεντατικό έργο συντήρησης και αποκατάστασης των κινητών αντικειμένων, χρηματοδοτούμενο με 3 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης, στο πλαίσιο του οποίου, από τον Μάρτιο του 2022 έως σήμερα, πραγματοποιήθηκαν εργασίες προληπτικής συντήρησης σε περίπου 45.000 αντικείμενα, ενώ 8.300 προετοιμάστηκαν για να συμπεριληφθούν στις μόνιμες εκθέσεις των Μουσείων του Τατοΐου». Στο έργο απασχολήθηκαν «43 εξειδικευμένοι εργαζόμενοι, σε συνεργασία με τα στελέχη της Διεύθυνσης και δεκάδες αναδόχους», στοιχείο που όπως σημείωσε «αποτυπώνει την κλίμακα, την ένταση και τη συνθετότητα της συνολικής προσπάθειας».

Στο πλαίσιο της ημερίδας παρουσιάστηκαν αναλυτικά οι εργασίες και η πολυετής, απαιτητική πορεία που ακολουθήθηκε για τη διάσωση των αντικειμένων, στο πλαίσιο του έργου «Συντήρηση και αποκατάσταση κινητών αντικειμένων της τέως βασιλικής οικογένειας από τα κτήρια στο κτήμα Τατοΐου—Προετοιμασία

εκθεμάτων για την έκθεση». Μέσα από τις εισηγήσεις των στελεχών της Διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαίων και Νεότερων Μνημείων αναδείχθηκαν οι ιδιαίτερες συνθήκες στις οποίες έλαβε χώρα η συντήρηση, η τεχνική και επιστημονική διάσταση των παρεμβάσεων, οι μέθοδοι τεκμηρίωσης και διαχείρισης του υλικού, καθώς και η σύνθετη διαδικασία αποκατάστασης αντικειμένων διαφορετικής χρονικής περιόδου, υλικής υπόστασης και ιστορικής φόρτισης.

Παράλληλα, αναδείχθηκε η προσπάθεια διάσωσης της μνήμης του τόπου και η αξία της ολιστικής προσέγγισης που συνδέει την υλική διάσωση με την ιστορική, κοινωνική και αισθητική κατανόηση του Τατοΐου ως ζωντανού πολιτιστικού κεφαλαίου.

Κλείνοντας την τοποθέτηση της η Λίνα Μενδώνη εξέφρασε τις θερμές ευχαριστίες της προς την Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεότερων Μνημείων και την προϊσταμένη της Μαρία Μερτζάνη, προς όλα τα στελέχη της Διεύθυνσης, μόνιμα και επί συμβάσει, για την άοκνη, επιστημονικά τεκμηριωμένη και υψηλής ποιότητας εργασία που επιτέλεσαν σε εξαιρετικά απαιτητικές συνθήκες. Ιδιαίτερες ευχαριστίες απηύθυνε στη Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Ολυμπία Βικάτου, για τον συντονισμό των συναρμόδιων υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης, καθώς και στους ιδιώτες αναδόχους, τους εξωτερικούς συνεργάτες και όλους όσοι συνέβαλαν στη συντήρηση, τεκμηρίωση και διαχείριση της συλλογής. Η Υπουργός σημείωσε ότι «η συλλογική αυτή προσπάθεια –στην οποία συμμετείχαν εντός του Υπουργείου πέντε συνολικά υπηρεσίες– αποτελεί υποδειγματικό παράδειγμα συνεργασίας δημόσιου φορέα, επιστημονικής κοινότητας και εξειδικευμένου τεχνικού προσωπικού, που δικαιώνει την εμπιστοσύνη της Πολιτείας και επιστρέφει πολλαπλά οφέλη στην κοινωνία, την έρευνα και τον πολιτισμό».

Στην ημερίδα παρευρέθηκαν ο Γενικός Γραμματέας του ΥΠΠΟ Γιώργος Διδασκάλου, η Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς Ολυμπία Βικάτου, η Γενική Διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης Συναγώ Τσιάρα, η πρόεδρος του ΔΣ της Εθνικής Πινακοθήκης Όλγα Μεντζαφού και υπηρεσιακά στελέχη του ΥΠΠΟ

Στον ημιώροφο της Εθνικής Πινακοθήκης παρουσιάζεται η έκθεση φωτογραφίας «Το έργο, πίσω από το Έργο», με στιγμές από την εργασιακή ζωή των συντηρητών στο Τατόι.- Διάρκεια έκθεσης 19-26 Ιανουαρίου.

**ΜΙΑ ΒΡΑΔΙΝΗ ΤΟΥΑΛΕΤΑ
ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ JEAN DESSÈS**

